1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Pravo Republike Slovenije pozna:
razvezo zakonske zveze na podlagi sporazuma zakoncev,
sporazumno razvezo pred notarjem in
razvezo zakonske zveze na podlagi predloga (nepravdni postopek)
a) V primeru razveze na podlagi sporazuma zakoncev sodišče zakonsko zvezo v skladu s 96. členom Družinskega zakonika (v nadaljevanju DZ) razveže na podlagi sporazuma zakoncev, če sta se sporazumela o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ter o njihovih stikih s starši v skladu z določbami tega zakonika in če sta predložila v obliki izvršljivega notarskega zapisa sklenjen sporazum o delitvi skupnega premoženja, o tem, kdo od njiju ostane ali postane najemnik stanovanja, in o preživljanju zakonca, ki nima sredstev za življenje in brez svoje krivde ni zaposlen.
Preden sodišče razveže zakonsko zvezo, mora ugotoviti, ali je s sporazumom zakoncev poskrbljeno za varstvo, vzgojo in preživljanje skupnih otrok ter za stike med otroki in starši v skladu s koristjo otrok. Če sodišče ugotovi, da sporazum zakoncev ni v skladu s koristjo otrok, predlog za sporazumno razvezo zavrne.
b) Če se zakonca, ki nimata skupnih otrok, nad katerimi izvajata starševsko skrb, želita razvezati, in se sporazumeta o delitvi skupnega premoženja, o tem, kdo od njiju ostane ali postane najemnik stanovanja, v katerem živita, in o preživljanju zakonca, ki nima sredstev za življenje, in brez svoje krivde ni zaposlen, pri notarju zahtevata, da sestavi notarski zapis sporazuma zakoncev o razvezi zakonske zveze. Zakonska zveza je razvezana z dnem podpisa notarskega zapisa. Notarski zapis je pravna podlaga za vpis razveze zakonske zveze v matični register. Notar pošlje notarski zapis upravni enoti, ki vpiše razvezo zakonske zveze v matični register, v osmih dneh po podpisu notarskega sporazuma. (97. člen DZ)
c) Če je zakonska zveza iz katerega koli vzroka nevzdržna, sme vsak zakonec zahtevati razvezo zakonske zveze. Kadar sodišče razveže zakonsko zvezo na podlagi prejšnjega odstavka, odloči tudi o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ter o njihovih stikih s starši v skladu s tem zakonom. Preden sodišče odloči po prejšnjem odstavku, mora ugotoviti, kako bodo koristi otroka najbolje zagotovljene. (98. člen DZ)
Zakonca se, preden vložita tožbo ali predlog za sporazumno razvezo zakonske zveze, udeležita predhodnega svetovanja pri centru za socialno delo, razen če:
nimata skupnih otrok, nad katerimi imata starševsko skrb;
je eden od zakoncev nerazsoden;
ima eden od zakoncev neznano prebivališče ali je pogrešan;
en ali oba zakonca živita v tujini.
Namen predhodnega svetovanja je pomagati zakoncema, da ugotovita, ali so njuni odnosi omajani do te mere, da je postala zakonska zveza za vsaj enega od njiju nevzdržna, ali obstaja možnost za ohranitev zakonske zveze. Predhodnega svetovanja se udeležita zakonca osebno brez pooblaščencev. (200. člen DZ)

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Družinski zakonik pozna le en razvezni razlog: nevzdržnost zakonske zveze. To pomeni, da je zakonska zveza že tako globoko in trajno omajana, da je ni več mogoče rešiti. Za nevzdržno se zakonska zveza šteje le tedaj, ko odnosi med zakoncema niso samo prehodno skaljeni, ampak so zavoljo resnih vzrokov trajno in globoko omajani. Nevzdržnost se ocenjuje po stanju v času odločanja, upoštevaje vse okoliščine, ki so pripeljale do tega stanja. Sodišče ugotavlja nevzdržnost tudi tedaj, kadar nasprotni zakonec z razvezo soglaša.
Zakonska zveza se lahko razveže na zahtevo enega ali drugega zakonca. Ni potrebno, da je zakonska zveza nevzdržna za oba zakonca.
Vprašanje krivde za nevzdržnost zakonske zveze se ne postavlja in je sodišče tudi ne ugotavlja. Zakonska zveza se tako lahko razveže tudi na zahtevo zakonca, ki je kriv za stanje nevzdržnosti v zakonski zvezi.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

Pravne posledice razveze so podrobneje opisane v nadaljevanju:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Zakonec, ki je ob sklenitvi zakonske zveze spremenil priimek, lahko pri pristojnem organu v letu dni po pravnomočnosti sodne odločbe o razvezi ali razveljavitvi zakonske zveze oziroma v letu dni po podpisu notarskega zapisa ali druge enakovredne listine o sporazumni razvezi da izjavo, da želi imeti priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo te zakonske zveze. Izjavo lahko oseba da le, če v času trajanja zakonske zveze priimka ni spreminjala. (17. člen Zakona o osebnem imenu) Vprašanje spremembe priimka je upravna zadeva, o njej ne odloča sodišče, pač pa upravni organ.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

V kolikor zakonca nista sklenila pogodbe o ureditvi premoženjsko pravnih razmerij, velja za delitev skupnega premoženja zakoncev **zakonska domneva, da sta deleža zakoncev na skupnem premoženju enaka**, vendar pa lahko zakonec, ki misli, da je z delitvijo na enake dele prikrajšan, zahteva določitev deleža po prispevanju k skupnemu premoženju. Neznatna razlika v prispevkih posameznega zakonca k skupnemu premoženju se ne upošteva. Sodišče upošteva vse okoliščine primera, zlasti dohodke vsakega od zakoncev, pomoč, ki jo zakonec daje drugemu zakoncu, varstvo in vzgojo otrok, opravljanje gospodinjskih del, skrb za dom in družino, za ohranitev premoženja ter vsako drugo obliko dela in sodelovanja pri upravljanju, ohranitvi in povečanju skupnega premoženja. (74. člen DZ)

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

VARSTVO IN VZGOJA OTROK

Če starši ne živijo ali ne bodo več živeli skupaj, se morajo **sporazumeti o varstvu in vzgoji skupnih otrok** v skladu z njihovimi koristmi. Sporazumejo se lahko za skupno varstvo in vzgojo otrok, da so vsi otroci v varstvu in vzgoji pri enem od njiju ali da so eni otroci pri enem, drugi pri drugem od njiju. Če se sami o tem ne sporazumejo, jim pri sklenitvi sporazuma pomaga center za socialno delo, na njihovo željo pa tudi mediatorji.
Če se starši sporazumejo o varstvu in vzgoji otrok, lahko predlagajo sklenitev sodne poravnave. Če sodišče ugotovi, da sporazum ni v skladu s koristjo otrok, predlog zavrne.

Če se starša tudi ob pomoči centra za socialno delo ne sporazumeta o vzgoji in varstvu otrok, odloči sodišče na predlog enega ali obeh staršev, otrokovega skrbnika, otroka, ki je dopolnil 15 let, če je sposoben razumeti pomen in pravne posledice svojih dejanj, ali centra za socialno delo,
da starša ohranita skupno varstvo in vzgojo otrok,
da so vsi otroci v varstvu in vzgoji pri enem od njiju ali
da so eni otroci pri enem, drugi pri drugem od njiju,
po uradni dolžnosti v skladu z določbami tega zakonika lahko odloči tudi o vseh ukrepih za varstvo koristi otrok.
Sodišče pri odločitvi o varstvu, vzgoji upošteva tudi otrokovo mnenje, ki ga je otrok izrazil sam ali po osebi, ki ji zaupa in jo je sam izbral, če je sposoben razumeti njegov pomen in posledice. Sodišče pri odločitvi o varstvu, vzgoji glede koristi otroka upošteva mnenje centra za socialno delo, kadar ga pridobi v skladu z določbami zakona, ki ureja nepravdni postopek. (138., 143. člen Družinskega zakonika, 102. člen Zakona o nepravdnem postopku)

STIKI

Otrok ima pravico do stikov z obema od staršev in oba od staršev imata pravico do stikov z otrokom. S stiki se zagotavljajo koristi otroka. Tisti od staršev, kateremu je bil otrok zaupan v varstvo in vzgojo, ali druga oseba, h kateri je bil otrok nameščen, mora opustiti vse, kar otežuje ali onemogoča stike. Prizadevati si mora za ustrezen otrokov odnos do stikov z drugim od staršev oziroma s starši. Tisti od staršev, ki izvaja stike, mora opustiti vse, kar otežuje izvajanje stikov ter varstvo in vzgojo otroka.
Starši, ki ne živijo ali ne bodo več živeli skupaj, se sporazumejo o stikih. Če se sami o tem ne sporazumejo, jim pri sklenitvi sporazuma pomaga center za socialno delo, na njihovo željo pa tudi mediatorji. Če se starši sporazumejo o stikih, lahko predlagajo sklenitev sodne poravnave. Če sodišče ugotovi, da sporazum ni v skladu s koristjo otroka, predlog zavrne. Če se starši ne sporazumejo o stikih, odloči o tem sodišče.
Sodni postopek za odločanje o otrokovih stikih ter za spremembo sklepa, ki ta vprašanja ureja, se začne na predlog enega ali obeh staršev, otrokovega skrbnika, otroka, ki je dopolnil 15 let, če je sposoben razumeti pomen in pravne posledice svojih dejanj, ali centra za socialno delo.
V primeru razveze na podlagi sporazuma zakoncev morata zakonca sporazumu o razvezi predložiti tudi sporazum o stikih, sodišče pa vnese njun sporazum o stikih v sklep o sporazumni razvezi, pri čemer mora biti predlogu priložen zapisnik o opravljenem predhodnem svetovanju. Če sodišče predlogu za razvezo ali razveljavitev ali neobstoj zakonske zveze ugodi, odloči tudi stikih zakoncev s skupnimi otroki.
O otrokovih stikih na prvi stopnji odločajo okrožna sodišča v nepravdnem postopku;
Pri odločanju o stikih je bistvena korist otroka: šteje se, da otroku stiki niso v korist, če pomenijo za otroka psihično obremenitev ali če se sicer z njimi ogroža njegov telesni in duševni razvoj;
otrok ima tudi pravico do stikov z osebami, s katerimi je družinsko povezan in nanje osebno navezan (npr. otrokovi stari starši ter (pol) bratje in (pol) sestre). Sodišče lahko pravico do stikov odvzame ali omeji v skladu s 173. členom DZ.
Če tisti od staršev, pri katerem otrok živi, onemogoča stike med otrokom in drugim od staršev ter stikov ni mogoče izvajati niti ob strokovni pomoči centra za socialno delo, lahko sodišče na predlog drugega od staršev odloči, da se tistemu, ki onemogoča stike, odvzame varstvo in vzgoja ter se otroka zaupa drugemu od staršev, če sodišče ugotovi, da bo ta omogočal stike, in če je le tako mogoče varovati korist otroka. Sodišče izda novo odločbo o stikih s starši, če to zahtevajo spremenjene razmere in koristi otroka.
Sodišče pri odločitvi o varstvu, vzgoji upošteva tudi otrokovo mnenje, ki ga je otrok izrazil sam ali po osebi, ki ji zaupa in jo je sam izbral, če je sposoben razumeti njegov pomen in posledice.
Sodišče pri odločitvi o stikih glede koristi otroka upošteva mnenje centra za socialno delo, kadar ga pridobi v skladu z določbami zakona, ki ureja nepravdni postopek. (141., 142., 143. člen DZ, 102. člen Zakona o nepravdnem postopku)

PREŽIVLJANJE med starši in otroki

Zakonca se lahko o preživljanju otrok sporazumeta s sklenitvijo sodne poravnave; v primeru, da sporazum ni v korist otroka, sodišče predlog zavrne. (191. člen DZ)
V primeru, da zakonca nista dosegla sporazuma niti sama niti s pomočjo centra za socialno delo, lahko zahtevata, da o tem odloči sodišče; pred odločitvijo mora sodišče pridobiti mnenje centra za socialno delo, upoštevati pa mora tudi mnenje otroka, če ga je ta izrazil in če je sposoben razumeti njegov pomen in posledice (140, 143. člen DZ)
Starši morajo preživljati svoje otroke do polnoletnosti, tako da v skladu s svojimi zmožnostmi zagotovijo življenjske razmere, potrebne za otrokov razvoj. Otroka, ki je vpisan v srednješolsko izobraževanje, morajo starši preživljati tudi po polnoletnosti, če se redno šola in ni zaposlen ter ni vpisan v evidenco brezposelnih oseb, in sicer le do prvega zaključka srednješolskega izobraževanja oziroma do pridobitve najvišje ravni splošne oziroma strokovne izobrazbe, ki jo je po predpisih s področja srednjega šolstva možno pridobiti. Obveznost preživljanja traja najdlje do otrokovega dopolnjenega 26. leta starosti.
Otroka, ki je vpisan v višješolski strokovni študij, morajo starši preživljati, če se redno šola in ni zaposlen ter ni vpisan v evidenco brezposelnih oseb, in sicer le do prvega zaključka višješolskega strokovnega študija v skladu z določbami zakona, ki ureja višješolsko strokovno izobraževanje. Otroka, ki je vpisan v visokošolski študij, morajo starši preživljati, če se redno šola in ni zaposlen ter ni vpisan v evidenco brezposelnih oseb, in sicer le do prvega zaključka dodiplomskega študija ali do prvega zaključka magistrskega študijskega programa ali enovitega magistrskega študijskega programa v skladu z določbami zakona, ki ureja visoko šolstvo. Če študijski program, v katerem se otrok šola, traja več kakor štiri leta, se obveznost preživljanja podaljša za toliko, kolikor je daljši študijski program. Obveznost preživljanja traja najdlje do otrokovega dopolnjenega 26. leta starosti. (183. člen DZ)
Preživnina se določi glede na potrebe upravičenca ter materialne in pridobitne zmožnosti zavezanca. Pri odmeri preživnine za otroka mora sodišče upoštevati korist otroka, tako da je preživnina primerna za zagotavljanje njegovega uspešnega telesnega in duševnega razvoja. Preživnina mora zajemati stroške otrokovih življenjskih potreb, zlasti stroške prebivanja, hrane, oblačil, obutve, varstva, izobraževanja, vzgoje, oddiha, razvedrila in drugih posebnih potreb. Preživnine se enkrat letno uskladijo z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji (189., 190, 198. člen DZ)
Zakonec ali zunajzakonski partner mora preživljati otroka svojega zakonca ali zunajzakonskega partnerja, ki živi z njima, razen če je otroka sposoben preživljati ta ali drugi od staršev.
Obveznost zakonca ali zunajzakonskega partnerja preneha s prenehanjem njegove zakonske zveze ali zunajzakonske skupnosti z otrokovo materjo ali očetom, razen če je zakonska zveza ali zunajzakonska skupnost prenehala zaradi smrti otrokove matere ali očeta. V tem primeru mora preživeli zakonec ali zunajzakonski partner preživljati otroka svojega umrlega zakonca ali zunajzakonskega partnerja samo, če sta živela z otrokom ob prenehanju zakonske zveze ali zunajzakonske skupnosti. (187. člen DZ)
Polnoletni otrok mora po svojih zmožnostih preživljati starše, če ti nimajo dovolj sredstev za življenje in si jih ne morejo pridobiti, vendar najdlje toliko časa, kot so starši dejansko preživljali njega. Polnoletnemu otroku ni treba preživljati tistega od staršev, ki iz neupravičenih razlogov ni izpolnjeval preživninskih obveznosti do njega. (185. člen DZ)

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Nepreskrbljeni zakonec, ki nima sredstev za preživljanje in brez svoje krivde ni zaposlen, lahko od drugega zakonca zahteva preživnino v postopku za razvezo zakonske zveze, lahko pa tudi s posebno tožbo, ki jo mora vložiti v enem letu od pravnomočno razvezane zakonske zveze. S tožbo sme zahtevati preživnino le, če so pogoji za preživljanje obstajali že v času razveze in obstajajo tudi, ko zakonec zahteva preživnino. (100. člen DZ)

Zakonca lahko v obliki izvršljivega notarskega zapisa skleneta sporazum o preživnini za primer razveze zakonske zveze ob sklenitvi zakonske zveze, med njenim trajanjem ali ob razvezi. (101. člen DZ)
Preživnina se določi glede na potrebe upravičenca in zmožnosti zavezanca. Preživnina se določi v mesečnem znesku in za naprej ter se lahko zahteva od dneva vložitve tožbe, s katero je bila zahtevana preživnina. Izjemoma se lahko določi v enkratnem znesku ali na drug način, če to opravičujejo posebni razlogi, vendar tako določena preživnina ne sme bistveno poslabšati položaja upravičenca, ki bi ga imel, če bi prejemal preživnino vnaprej v mesečnih zneskih, niti ne sme biti preveliko breme za zavezanca. (104. člen DZ)
Sodišče zahtevek za preživnino zavrne, če bi bilo plačilo preživnine zakoncu, ki zahteva preživnino, glede na vzroke, ki so pripeljali do nevzdržnosti zakonske zveze, krivično do drugega zakonca, ali če je zakonec, ki zahteva preživnino, pred ali med postopkom za razvezo zakonske zveze ali po razvezi storil kaznivo dejanje zoper drugega zakonca, otroka ali starše drugega zakonca. (100. člen DZ)
Med razvezanima zakoncema ni obveznosti preživljanja, če bi bilo s tem ogroženo njuno lastno preživljanje ali preživljanje otrok, ki jih morata preživljati po zakoniku. (105. člen DZ)
Preživnine se enkrat letno uskladijo z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji. (107. člen DZ)

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

"Življenjska skupnost" je bistven element zakonske zveze (3. člen DZ). Prenehanje življenjske skupnosti pomeni trajno prenehanje bistvenih elementov medsebojnih odnosov med zakoncema. Ko preneha življenjska skupnost, med zakoncema preneha ekonomska skupnost, intimna in čustvena povezanost, lahko tudi skupno življenje itd.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Zakon pogojev za prenehanje življenjske skupnosti ne določa. Sodišča o prenehanju življenjske skupnosti odločajo v vsakem posameznem postopku glede na okoliščine in posebnosti konkretnega primera.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Prenehanje življenjske skupnosti na obstoj zakonske zveze nima vpliva. Če torej preneha zgolj življenjska skupnost, ne preneha tudi zakonska zveza. Za prenehanje zakonske zveze je potrebno vložiti predlog za sporazumno razvezo, pri notarju zahtevati sestavo notarskega zapisa o sporazumni razvezi ali vložiti predlog za razvezo (glej 1. točko). Zakonec, ki ni preskrbljen, lahko od drugega zakonca zahteva preživnino v postopku za razvezo zakonske zveze, lahko pa tudi s posebno tožbo, ki jo mora vložiti v enem letu od pravnomočno razvezane zakonske zveze.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Razveljavitev pomeni, da v času sklenitve niso obstajali pogoji, ki jih zakon zahteva za veljavno sklenitev zakonske zveze (npr. ni bilo svobodne izjave volje, izjava volje je bila izsiljena ali dana v zmoti, ni bila sklenjena po predpisanem postopku, zakonsko zvezo je sklenil otrok, sklenila jo je nerazsodna oseba ali oseba, ki je ob sklenitvi zakonske zveze začasno razsodna itd.). Če se zakonska zveza razveljavi, njene pravne posledice prenehajo z dnem razveljavitve.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Neveljavnost zakonske zveze ne nastopi ipso iure, ampak je potrebno, da se zakonska zveza s sklepom razveljavi.
Tožbo za razveljavitev zakonske zveze lahko vložita zakonca in vsi, ki imajo pravni interes za to razveljavitev, in sicer če je zakonsko zvezo sklenil otrok, ali če jo je sklenila nerazsodna oseba, ali če prej sklenjena zakonska zveza ni prenehala, če je bila sklenjena med sorodniki, ali če pri sklenitvi nista bila navzoča oba zakonca ali ni bila sklenjena z namenom oblikovanja življenjske skupnosti zakoncev. Iz navedenih razlogov ter iz razloga sklenitve zakonske zveze med posvojiteljem in posvojencem, lahko tožbo vložit tudi državni tožilec.
Po prenehanju razloga nerazsodnosti lahko vloži tožbo za razveljavitev zakonske zveze samo eden ali drugi zakonec.
Pravica zahtevati razveljavitev zakonske zveze ne zastara. (48.člen DZ)

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Pravne posledice razveljavitve zakonske zveze nastopijo z dnem, ko postane razveljavitvena sodba pravnomočna. Pri razveljavitvi zakonske zveze se glede premoženjskih razmerij in daril med zakoncema uporabljajo določbe, ki se uporabljajo v razveznem postopku. (54., 55. člen DZ)

10 Ali obstajajo alternativni zunaj sodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Z Zakonom o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah, ki je v veljavi od junija 2008, je urejena mediacija v sporih iz civilnopravnih, gospodarskih, delovnih, družinskih in drugih premoženjskopravnih razmerij v zvezi z zahtevki, s katerimi stranke lahko prosto razpolagajo in se glede njih poravnajo, razen če je s posebnim zakonom za posamezne od teh sporov določeno drugače. Same zakonske zveze ni mogoče razvezati brez posredovanja sodišča, potrebno je vložiti predlog (glej 1. točko).

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

V skladu z Zakonom o nepravdnem postopku so postopki v zakonskih sporih: postopek za ugotovitev neobstoja zakonske zveze, postopek za razveljavitev zakonske zveze, postopek za razvezo zakonske zveze.
Za odločanje v teh zadevah so na prvi stopnji pristojna **okrožna sodišča** (10. člen Zakona o nepravdnem postopku).
Postopek za ugotovitev neobstoja zakonske zveze se začne na predlog osebe, ki ima pravni interes, ali državnega tožilca.
Postopek za razveljavitev zakonske zveze se začne na predlog enega od zakoncev. Postopek se lahko začne tudi na predlog osebe, ki ima pravni interes, ali državnega tožilca, če tako določa družinski zakonik.
Postopek za razvezo zakonske zveze se začne na predlog enega od zakoncev.
Postopek za sporazumno razvezo zakonske zveze se začne na predlog obeh zakoncev. Če je bil vložen predlog za sporazumno razvezo zakonske zveze in eden od zakoncev med postopkom odstopi od tega predloga, sodišče postopek ustavi. (81. člen Zakona o nepravdnem postopku)
Glede vsebine predloga v zakonskem sporu Zakon o nepravdnem postopku določa, da mora predlog v zakonskem sporu vsebovati tudi določen zahtevek, o katerem naj sodišče odloči. Predlogu za razvezo zakonske zveze mora biti priložen tudi zapisnik centra za socialno delo o opravljenem predhodnem svetovanju, če družinski zakonik določa, da se mora predlagatelj pred začetkom postopka udeležiti predhodnega svetovanja. (82. člen Zakona o nepravdnem postopku)
Sporazumna razveza: Sodišče razveže zakonsko zvezo na podlagi sporazuma zakoncev, če sta se sporazumela o pravno pomembnih vprašanjih, o čemer predložita sporazum zakoncev o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok, o njihovih stikih s starši in predložita tudi v obliki izvršljivega notarskega zapisa sklenjen sporazum o delitvi skupnega premoženja, o tem, kdo od njiju ostane ali postane najemnik stanovanja, in o preživljanju zakonca, ki nima sredstev za življenje in brez svoje krivde ni zaposlen. Preden sodišče razveže zakonsko zvezo, mora ugotoviti, ali je s sporazumom zakoncev poskrbljeno za varstvo, vzgojo in preživljanje skupnih otrok ter za stike med otroki in starši v skladu s koristjo otrok. Če sodišče ugotovi, da sporazum zakoncev ni v skladu s koristjo otrok, predlog za sporazumno razvezo zavrne. (96. člen DZ)
Sporazumna razveza pred notarjem: Če se zakonca, ki nimata skupnih otrok, nad katerimi izvajata starševsko skrb, želita razvezati, in se sporazumeta o delitvi skupnega premoženja, o tem, kdo od njiju ostane ali postane najemnik stanovanja, v katerem živita, in o preživljanju zakonca, ki nima sredstev za

življenje, in brez svoje krivde ni zaposlen, pri notarju zahtevata, da sestavi notarski zapis sporazuma zakoncev o razvezi zakonske zveze. Zakonska zveza je razvezana z dnem podpisa notarskega zapisa. Notarski zapis je pravna podlaga za vpis razveze zakonske zveze v matični register. Notar pošlje notarski zapis upravni enoti, ki vpiše razvezo zakonske zveze v matični register, v osmih dneh po podpisu notarskega sporazuma. (97. člen DZ)
Razveza: Če je zakonska zveza iz katerega koli vzroka nevzdržna, sme vsak zakonec zahtevati razvezo zakonske zveze. Predlogu mora biti priložen tudi zapisnik centra za socialno delo o opravljenem predhodnem svetovanju, če Družinski zakonik določa, da se mora predlagatelj pred začetkom postopka udeležiti predhodnega svetovanja. (82. člen Zakona o nepravdnem postopku, 98. člen DZ)

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Sodišče v celoti ali deloma oprosti stranko plačila sodnih taks, če bi bila s tem plačilom občutno zmanjšana sredstva, s katerimi se preživlja sama ali se preživljajo njeni družinski člani. Plačila sodnih taks so oproščeni tuji državljani, če tako določa mednarodna pogodba ali če velja vzajemnost (10. in 11. člen Zakona o sodnih taksah – ZST-1).
Za kritje stroškov odvetnika in izvedenca stranka lahko zaprosi za brezplačno pravno pomoč, o upravičenosti odloča okrožno sodišče po kraju stalnega prebivališča prosilca. V postopku presoja kriterije (npr. vsebinski, finančni) skladno z določili Zakona o brezplačni pravni pomoči.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Zoper sklep, izdan v zakonskem sporu je dovoljena pritožba na višje sodišče.
Sodišče prve stopnje lahko na podlagi pravočasne pritožbe spremeni prejšnji sklep ali ga razveljavi, če s tem niso prizadete pravice drugih oseb, ki se opirajo na ta sklep, ali če se te osebe strinjajo s spremembo ali z razveljavitvijo.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

V skladu z 21. členom Uredbe (ES) št. 2201/2003 se sodna odločba izdana v državi članici prizna, ne da bi bilo potrebno za priznanje začeti kakršenkoli poseben postopek.
Vsaka zainteresirana stranka lahko zahteva izdajo odločbe o priznanju oz. ne-priznanju sodne odločbe. V tem primeru mora stranka vložiti zahtevo za razglasitev izvršljivosti pri pristojnemu okrožnemu sodišču Republiki Sloveniji.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Za postopek vložitve zahteve se uporablja pravo Republike Slovenije.
Stranka, ki zahteva ali izpodbija priznanje sodne odločbe ali vloži zahtevo za razglasitev izvršljivosti, mora predložiti:
izvod sodne odločbe, ki izpolnjuje pogoje potrebne za potrditev njegove verodostojnosti;
potrdilo na standardnem obrazcu o sodni odločbi v zakonskem sporu

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Primarno in neposredno se za vprašanja mednarodne pristojnosti uporabljajo določila Uredbe (ES) št. 2201/2003 – Uredbe Bruselj II bis, če gre za državljane ali rezidente držav članic EU.
Če sta oba zakonca ob vložitvi tožbe državljana različnih držav, se za razvezo zakonske zveze skladno z določili slovenskega notranjega prava uporabljata kumulativno pravi držav katerih državljana sta (2. odstavek 37. člena Zakona o mednarodnem zasebnem pravu in postopku).
Če se zakonska zveza ne bi mogla razvezati po pravu držav katerih državljana sta, se za razvezo zakonske zveze uporabi pravo Republike Slovenije, če je imel eden od zakoncev ob vložitvi tožbe stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.
Če je eden od zakoncev državljan Republike Slovenije, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, zakonska zveza pa se ne more razvezati po pravu, določenem v drugem odstavku 37. člena Zakona o mednarodnem zasebnem pravu in postopku, se za razvezo uporabi pravo Republike Slovenije.

Spletna stran je del portala Tvoja Evropa.
Veseli smo vaših povratnih informacij o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 11/12/2020
Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.